

**КЗВО ЛОР «ЛЬВІВСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ
ІМЕНІ АНДРЕЯ КРУПІНСЬКОГО»**

Кафедра внутрішньої медицини та управління охороною здоров'я

«До захисту допущено»

«_____» _____ 2024 р.

Завідувач кафедри

_____ канд.держ.упр. Неділько Р.В.

Дубас Юлія Ігорівна

УДК 614.253.5:316.77-053.88/.9]613.98

**ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ СЕСТРИ/БРАТА МЕДИЧНИХ ПЕРВИННОЇ
ЛАНКИ З ПАЦІЄНТАМИ ПОХИЛОГО ТА СТАРЕЧОГО ВІКУ**

Спеціальність 223 Медсестринство

Наукова робота на здобуття освітнього ступеня магістр

Науковий керівник

кандидат наук з державного управління

Яремчук О.В.

Львів 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. Історико-ретроспективний аналіз геріатричної служби України. Роль сестри/брата медичних в геріатричній допомозі.	10
1.1. Еволюція розвитку первинної ланки охорони здоров'я України, роль сестри /брата медичних.	10
1.2. Термінологічні аспекти: поняття "похилий вік" і "старечий вік". Аналіз геріатричної допомоги в Україні та країнах світу.	18
1.3. Роль та функції сестри/брата медичних первинної ланки.	26
Висновки до розділу 1	33
РОЗДІЛ 2. Вивчення організаційно-адміністративних питань. Нормативно-правова база.	35
2.1. Аналіз нормативно-правової бази реформи первинної ланки охорони здоров'я України. Аналіз організаційних та адміністративних питань.	35
2.2. Актуальні проблеми комунікації медсестринського персоналу з геріатричними пацієнтами.	42
Висновки до розділу 2	47
Розділ 3. Моніторинг захворювань у старечому віці, превентивні заходи. Власні дослідження.	48
3.1. Аналіз хвороб у людей похилого та старечого віку у первинній ланці.	48
3.2. Роль сестри/брата медичних у превентивних заходах синдрому старечої астенії.	54
Висновки до розділу 3	68
ВИСНОВКИ	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	73
ДОДАТОК	78

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ ТА СКОРОЧЕНЬ

КРОЗ - кадровий ресурс охорони здоров'я;

ЗОЗ – заклади охорони здоров'я;

БПР – безперервний професійний розвиток;

КХС-кваліфікаційна характеристика спеціальності;

МОЗ – Міністерство охорони здоров'я України;

ОЗ – охорона здоров'я;

ЗВО- заклад вищої освіти;

КРОЗ - кадрові ресурси охорони здоров'я.

АНОТАЦІЯ

У даному магістерському дослідженні розглядаються особливості роботи медичних сестер/братів у первинній ланці з пацієнтами похилого та старечого віку. Багато пацієнтів у цій віковій групі потребують спеціального підходу та догляду, оскільки мають хронічні хвороби в анамнезі, а також часто є обмежена рухова активність та обтяжений психологічний статус.

Досліджуються питання ефективної комунікації з пацієнтами похилого та старечого віку, урахуваючи можливі проблеми зі слухом, зором та когнітивними функціями.

Обговорення методів та стратегій для забезпечення комфорту, безпеки та необхідного догляду для пацієнтів у похилому та старечому віці. Врахування фізичних обмежень, розробка індивідуальних планів догляду та психологічна підтримка. Розглядається важливість етичних питань, пов'язаних з роботою з пацієнтами похилого та старечого віку. Захист конфіденційності, повага до гідності та усвідомлення специфіки становища цих пацієнтів.

Особливості роботи медичних сестер/братів у первинній ланці з пацієнтами похилого та старечого віку включають ефективну комунікацію, підтримку та догляд, а також дотримання професійної етики. Ці аспекти сприяють покращенню якості догляду та забезпеченню гідності пацієнтів у цій віковій групі.

ANNOTATION

In this master's research, the specifics of the work of nurses in the primary healthcare sector with elderly and senior patients are examined. Many patients in this age group require a special approach and care as they have a history of chronic illnesses, limited mobility, and often a complex psychological status.

The study investigates the issues of effective communication with elderly and senior patients, taking into account possible problems with hearing, vision, and cognitive functions. The discussion focuses on methods and strategies to ensure the comfort, safety, and necessary care for patients in the elderly and senior age group. This includes considerations of physical limitations, the development of individual care plans, and psychological support. The importance of ethical considerations related to working with elderly and senior patients is also addressed, including issues related to confidentiality, respect for dignity, and awareness of the specific needs of these patients.

The specificities of the work of nurses in the primary healthcare sector with elderly and senior patients encompass effective communication, support, care, and adherence to professional ethics. These aspects contribute to the improvement of the quality of care and the preservation of the dignity of patients in this age group.

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Важливим питанням сьогодення в Україні та світі загалом постає старіння населення. Це явище набуває глобальних масштабів та викликає занепокоєння урядів багатьох країн, оскільки відбувається процес звуження природних меж працездатного населення і виникає неспроможність соціальної системи забезпечувати населенню відповідний захист. Під загрозу потрапляє також функціонування системи охорони здоров'я та стійкість національної пенсійної системи. Стрімке старіння населення, зростання частки самотніх осіб похилого віку, захворюваності населення, низький рівень доступності та якості необхідних послуг з опіки, – усе це спонукає збільшення попиту на геріатричні послуги. У II половині XX століття істотно змінилася вікова структура населення, яка визначається рівнем народжуваності та смертності, а також зумовлює частку економічно активного населення, ступінь забезпеченості країни трудовими ресурсами. Чисельність населення похилого віку планети з 1950 р. зросла в 5 разів. Тому дослідження системи геріатричної допомоги та її організації, а також освоєння досвіду європейських країн щодо підвищення якості життя осіб похилого віку на сьогоднішній час є вкрай актуальними.

Спілкування між медичною сестрою та пацієнтом у наш час є дуже актуальним питанням. Мистецтво спілкування є невід'ємною частиною діяльності медичної сестри, тому потребує ретельного вивчення та постійного вдосконалення. Спілкуючись з іншими людьми, ми не тільки обмінюємося інформацією, досвідом, а й вчимося слухати та розуміти іншого.

Мета і завдання дослідження полягає в дослідженні та аналізі.

Реалізація поставленої мети зумовила потребу в розв'язанні таких дослідницьких завдань:

- Аналіз еволюції розвитку геріатричної допомоги та первинної ланки охорони здоров'я України;
- Дослідити нормативно-правову базу реформ первинної ланки охорони здоров'я України;
- Дослідити актуальні проблеми комунікації медсестринського персоналу з геріатричними пацієнтами.
- Надати практичні рекомендації та пропозиції, щодо покращення організації геріатричної допомоги та застосування превентивних заходів при синдромі старечої астенії.

Об'єкт дослідження – заклади охорони здоров'я, медичні сестри та брати, пацієнти старечого та похилого віку.

Предмет дослідження – професійні особливості роботи сестри/брата медичних первинної ланки з пацієнтами похилого та старечого віку.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети й вирішення зазначених завдань застосовано системний підхід та комплекс загальнонаукових і спеціальних методів дослідження.

Теоретичні – аналіз наукових літературних джерел.

Емпіричні (*порівняння*) – процес встановлення подібності або відмінностей геріатричної допомоги в Україні та країнах світу.

Наукова новизна полягає в тому, що на основі цілісного теоретичного та аналізу та емпіричного порівняння досліджуваної проблеми:

- надано рекомендації щодо превентивних заходів старечої астенії у пацієнтів похилого та старечого віку, а також висвітлено проблеми комунікації, емпатії та людяності.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що в магістерській роботі надано рекомендації та пропозиції, щодо покращення

організації геріатричної допомоги та застосування превентивних заходів при синдромі старечої астенії. щодо

Апробація результатів роботи. Основні положення та результати дослідження подавалися у наступних публікаціях:

1. Дубас Ю.І., Яремчук О.В., Актуальні проблеми комунікації медсестринського персоналу з геріатричними пацієнтами // Матеріали ІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції (заочна форма) «Актуальні питання запровадження інтерактивноінноваційних форм навчання у ЗВО медичного профілю» (м. Львів, 2 червня 2023 року). – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2023. – 124 с. ISBN 978-966-941-830-2
2. Дубас Ю.І., Яремчук О.В., Аналіз ключових фахових компетентностей сестри/брата медичних сімейної медицини.//Матеріали ІІ Всеукраїнської дистанційної науково-практичної конференції «Інновації медичної освіти: перспективи, виклики та можливості», 23 січня 2023 року. м. Запоріжжя
3. Дубас Ю.І., Яремчук О.В. Аналіз нормативно-правової бази реформи первинної ланки охорони здоров'я України//Матеріали Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції «Теоретичні та прикладні аспекти фундаментальних медико-біологічних наук». (м. Львів, 18 травня 2023 р.). – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2023. –408 с. ISBN 978-966-941-819-7.
4. Дубас Ю.І., Яремчук О.В., Роль сестри/брата медичних у превентивних заходах синдрому старечої астенії// Матеріали ІV регіональної науково-практичної конференції (заочна форма) “Стратегія розвитку вищої медсестринської освіти” (м. Львів, 27 жовтня 2023 року). – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2023. - 124 с. ISBN 978-966-941-865-4.
5. Дубас Ю.І., Яремчук О.В. Еволюція розвитку первинної ланки охорони здоров'я України, роль сестри/брата медичних//Матеріали Міжнародної студентської науково-практичної конференції "Теоретичні та прикладні

аспекти фундаментальних медико-біологічних наук" (м. Львів, 16 травня 2024 р.). – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2024. – 504 с.

Структура магістерської роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного з них, загальних висновків, списку використаних джерел (38 позицій). Загальний обсяг магістерської роботи - 89 сторінки. Робота містить 4 рисунки, 3 таблиці, 1 додаток.